Ч. 209 (12.865).

Львів, пятниця 18. вересня 1931.

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Рік LII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці і южн. Франції, Іспанії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр. Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 леї, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

День 21. вересня ц. р. це День Українського Студента у Львівщині і Станиславівщині!

ПЕРЕВОДІТЬ ЗБІРКИ. — Складайте жертви на адресу: Т-во ПРИХИЛЬНИКІВ ОСВІТИ, Львів, вул. Супінського ч. 21. — Чекове конто П. К. О. Варшава 153-735.

Дещо про програму й тактику місцевих комуністів.

I. „Найближчі завдання КПЗУ в організації і керівництві національно-визвольною боротьбою“.

Львів, 16. вересня 1931.

У нас мало хто цікавиться тим, що діється в місцевому комуністичному таборі. Так само мало кому відомо, чим живе та що робить цей комуністичний світ, що силою фактів і політичних обставин опинився в нас у підземеллі. Цьому не можна й дивуватися, бо як усяка так і комуністична конспіративна робота не має ніякого контакту зі ширшим світом. Вона замкнена в собі і відома тільки своїм. Ніслідком того вона не доступна для ніякої посторонної критики ні тим більше нездатна до явних, прилюдних змагань на широкій арені суспільного й політ. життя зі своїми конкурентами як політичними так і соціально-економічними. Але не зважаючи на те, ця праця йде, вона пливе численними струями і потічками попід поверхню нашого життя і в численних випадках підмиває самі фундаменти нашої національної будівлі. Тому замикати на неї очі не можна, а тим більше не можна її вважати неіснуючою, тому що вона підпольна. Що більше її треба старатися пізнати, збагнути її природу та методи її проявів на зовні, щоби таким чином якнайдоцільніше і якнайуспішніше її паралізувати.

Завданням цих стрічок є познайомити наш загал з намірами і ціллями місцевих комуністів. Вони, як відомо, згуртовані в КПЗУ (Комуністична Партія Західньої України). Відбувають партійні зїзди, приймають на них обовязуючі своїх членів постанови та виконують їх у практиці. Ось перед нами резолюції „поширеного пленуму ЦК КПЗУ з червня 1931“. Ці резолюції разом з інструкціями виповняють цілу брошуру. Перша частина резолюцій, що має назву: „Найближчі завдання КПЗУ в організації і керівництві національно-визвольною боротьбою“ — є найважнішою, бо підходить до теперішніх завдань КПЗУ з засадничого, ідеольогічного становища.

Політичною ціллю комуністів — як це загально всім відомо — є введення пролетарської диктатури. Шлях до неї веде через соціяльну революцію. І саме над підготовкою цієї революції працюють усі комуністи в усіх державах світу. Працюють над тим і наші місцеві комуністи. Але з уваги на специфічні льокальні відносини виробили вони для своєї праці і спеціяльну, пристосовану до відносин програму. Отже з названих резолюцій довідуємося, що КПЗУ „в цілому не зуміла досі стати на височині завдань організатора і керівника національної боротьби народніх мас“. А це сталось тому, що партія досі виявляла цілковиту пасивність до „національно-визвольної боротьби“, до національного моменту на українських землях не прикладала належної ваги та не розуміла, що саме національний рух є „одним з основних елементів революції в Польщі“. Тому то поширений пленум КПЗУ з червня ц. р. рішив звернути тепер у практичній праці комуністів якнайпильнішу увагу на національний чи пак національно-визвольний момент. Словом на будуче „вся боротьба проти соціяльної експльоатації працюючих мас мусить бути повязана з боротьбою проти національного утиску“. Під якими гаслами має йти боротьба проти національного утиску? А ось вони:

„Боротьбу за національне визволення західньо-українських народніх мас... наша партія организує — читаємо в резолюціях — під основним гаслом національного питання за необмежене „право на самовизначення аж до відірвання“. Це гасло є тією мобілізаційною силою, що повинна згуртувати широкі маси селянства, дрібної буржуазії, трудової інтелігенції навколо і під проводом пролетаріяту на боротьбу з польським імперіялізмом“.

Щож комуністи розуміють під тим горжественним гаслом „самовизначення аж до відірвання“? А нічого іншого тільки „обєднання Зах. України з УСРР як справжнє здійснення повного національного визволення“.

Звертаючи особливу увагу на національний момент у дальшій своїй праці, комуністи мусять відповідно ослаблювати серед населення вплив національних українських партій і груп. Роблять це вони дуже просто. Вони кажуть: УНДО, радикали й інші національні політ. угрупування все більше йдуть на „союз із польським фашизмом“. Вони вправді намагаються „зберігати свою незалежність“, але на те тільки, щоби в польського фашизму „виторгувати для української буржуазії тим кращі умовини у спільному грабуванні робітників і селян З. У.“ Зокрема щодо УНДО, яке „досі є основною партією української буржуазії“, то воно „шукає безпосередніх союзників і на міжнародньому терені, щоби зменшити свою залежність від польського імперіялізму та використовуючи його внутрішні і міжнародні труднощі виторгувати в союзі кращі умовини для української буржуазії“. Отже з українськими організованими національними силами революції розправляються „легко“.

Попри повищі святочні, що так скажемо, гасла, гасла на дальшу мету, висувають комуністи у тихже резолюціях і гасла буденної боротьби у національній ділянці. До них належать:

„Рішуча боротьба за українську школу для українських мас, за жидівську для жидівських, на кошт держави, за рівноправність мови у суді та в уряді, за рівне право на державну службу і т. п.“

Крім того кидають і гасла боротьби проти розвязування таких українських установ як „Просвіти“, „Луги“, „Пласти“ і „Соколи“. При тім виразно підкреслюють, що „організуючи широкий фронт національної боротьби кожний партієць мусить тямити, що комуністи вважають „боротьбу за національне визволення, як частину, як одно з завдань загальної боротьби за радянську владу“. Бо борючись „проти *всякого* національного гнету“, комуністи не стоять „за *всякий* національний розвиток“ і „за *всяку* національну культуру“. Для них „національна“ культура мусить мати свої специфічні, „пролетарські“ прикмети.

„Нашою позицією є: *боротьба проти всякого національного гніту — безумовно так!* Боротьба за всякий національний розвиток, за національну культуру взагалі — *безумовно ні!* У національній культурі ми за підтримку її демократичних і соціялістичних елементів, за рішучу боротьбу проти націоналістичної реакції, проти клерикалізму і т. п.“

Так представляють собі місцеві комуністи боротьбу за „національне визволення“.

—o—

Німецька господарська кріза і її відгомін.

Взаїмовразливість господарських організмів двох сусідніх держав.

Ще сьогодні стоять перед очима червневі та липневі наголовки навіть поважної польської преси: „Перший день банкроцтва Німеччини“, або „Справедливість тріюмфує“ і т. д. Відносилося воно до справи краху Данатбанку, який був останнім сигналом перед вимріяною катастрофою західного сусіда Польщі. Тоді вже німецька економічна преса дивувалась тонови польської преси, яка недвозначно проявляла радощі, що оттак прийшов день, в якому дешевою „Schadenfreude“ можна заспокоїти невисокі вимоги інстинкту. Тоді-то читалось у німецьких органах неодну пересторогу, що зі заваленням німецького господарського організму, як частини европейського економічного терену, попаде в біду теж і Польща, держава молода, а до того зі слабкою господарською організацією і здана на поміч чужого капіталу. До повного краху Німеччини не прийшло, та польська преса знова не могла наливуватися усім наглим і болючим ощадностевим зарядженням Брінінга, мовляв: таких потягнень не витримає господарське життя й психіка мас.

Та наслідки близького сусідства двох господарських організмів і їх впливу на себе не дали на себе довго ждати. Мимо митної війни, голошеної всюди як „одвет“ і т. д. Німеччина стоїть на першому місці як відборець польського експорту. Польща здана в безлічи артикулів тільки на німецький ввіз. Польський промисл на Горішньому Шлеську й добування вугілля — було майже без вимку фінансоване касами філіялок німецьких банків, у тому числі посередньо або безпосередньо і через Данатбанк. Імпорт важних хемікалій ішов тільки з Німеччини а в справах експорту життя помимо офіційної господарської війни обовязувала окрема умова. Проповідувана гордо „непотрібність“ господарської співпраці, яка випливала з льогіки економіки обох країн і була хіба для політиків чимсь змінним, була на ділі тільки придушена й обмежена, але не цілком одержана.

Початок захитання німецького господарства мав прості наслідки: філіялки німецьких банків на Горішньому Шлеську замкнули віконця і поставили промисл та гірництво по польській стороні в прямо катастрофальне положення. Вправді уряд старався посередничити та добути на це місце нові закордонні кредити, але німецький крах підірвав довіря до нових льокат у Польщі. Нічого не остало з припущень, що аж тепер всі закордонні капітали перейдуть з Німеччини до Польщі. Противно, відплив девіз з Банку Польського почав прибирати застрашаючі форми, бо до травня зменшився тільки на 14 відс., а за два літні місяці зменшився аж на около 50 відс. запасу у порівнанні з початком року. В наслідку цього прискорено виплату дальшої рати Кройґерової позички, що припадала щойно в липні. З відпливом девіз зменшилося покриття валюти золотого з 57 відс. з початком року на 49 відс. у липні, бо запас золота остав майже той самий. Покриття ще вистарчаюче, бо має виносити не менше 40 відс., але зменшення надто скоре, надто небезпечне.

Рівночасно зі заломанням господарського життя, поважною причиною якого був німецький крах, почав рости дефіцит у Польщі і в тих-же самих часописах, які так дивувались рішучим зарядженням Брінінга, почали заповідати рі

щучі ощадности, не дивлячись уже, що скажуть ча те діткнені маси. А ці ощадности були не менше болючі ніж у Німеччині. З радощів остало малощо, а клопотів почало бути неменше, ніж у Німеччині. До того доляр почав дещо підходити в. гору.

Але розумні потягнення німецького уряду і зближення до держав антанти почали давати наслідки. Успокоїлось господарське напруження в Німеччині і, хоч ще далеко до правильного життя німецькому громадянинові, то буря не розбила його, навпаки там видно в господарському життю консолідацію.

Дальший хід подій веде мабуть до франко-німецького господарського зближення, як про це свідчать останні потягнення в Женеві.

Але й тут показалися теж наслідки тісного звязку обох господарських організмів: успокоївся грошевий ринок в індустрійних областях, вернули почасти німецькі кредити, вивіз починає бути нормальним, успокоївся доляр. Органічний звязок економічного світу надто тісний, тому й вплив на себе економічних організмів надто скорий.

А наука з економічних перипетій останнього чвертьрічча не повинна пропадати на майбутнє.

(Хр.)

—o—

З життя українців за океаном.

Висліди виборів у Квебеку й українці.

Дня 24. серпня відбулися в Квебеку вибори до провінціонального сойму. Вислід цих виборів такий: вибрано 79 ліберальних і 11 консерватинних послів. Ліберали здобули пять нових місць. Так багато послів, як є тепер, ліберальна партія в Квебеку ще ніколи не мала. А ліберали є там при уряді вже 34 роки. Консервативний лідер Квебеку Гуд, який для певности кандидував у двох місцях, перепав в обох. Цей вислід виборів повинен стати поважною осторогою для провідників консервативної партії в Манітобі яка теж стоїть напередодні провінціональних виборів. Досі ці провідники цілком легковажили положення, а зокрема не рахувалися з найбільшою новоканадійською ґрупою в цій провінції, себто з українцями, залицяючись рівночасно до горстки тутешніх поляків. Це не віщує манітобським консерватистам доброї будучности. („Канад. Фармер").

Гостина українців із Найнет.

В неділю 23. серпня ц. р. відвідала ґрупа українських концертових сил із Вінніпеґу знану велику санаторію для сухітників у Найнет, Ман., щоби дати концерт тамошнім пацієнтам і службовцям, між якими є й немало українців. Концерт був дуже гарний успіхом. Участь у концертовій програмі брали: п-і Павлова, І. Кучмій, скрипак, Р. Лехів, скрипак, Й. Довгань, челіст і молодий Лехів, танцюрист. Акомпаніювали п-а Г. Доячек і Й. Левак. Орґанізацією прогульки займався п. В. Шкраба. Авта дали мейор (посадник) Вінніпеґу п. Вебб, п. А. Р. Мекникол і д-р М. Мігайчук. Мейор міста плянував узяти в тій виправі особисту участь, але був перешкоджений. Рівнож не міг узяти в ній участи подвійний квартет. Управа санаторії приняла гостей обідом. Господарем був лікар д-р Стюарт, який зложив сердечну подяку за концерт артистам і мотористам, що вможливили своїми автами цю прогульку.

Personalia.

На днях прибув до Вінніпеґу з Кенори Онт. п. **Юрій Цукорник,** який уже розпочав працю дириґента хору Інституту Просвіти й орґанізатора музичної школи при Інституті. Одночасно п. Цукорник вестиме постійну вечірню рідну школу при Інституті.

Недавно занедужав поважно на нервовий розстрій популярний в Канаді дириґент українських хорів, проф. **Турула.** Тепер українська преса в Канаді повідомляє, що стан здоровля проф. Турули, який перебуває у вінніпеґському загальному шпиталі, вдоволяючий і лікарі надіються, що він видужає до кількох тижнів зовсім та зможе знову вести свою педаґоґічну й дириґентську працю.

У вінніпеґській читальні „Просвіти" відбулося урочисте приняття п. **К. Андрусишина,** укінченого студента університету (з дипльомом), який провів минулий рік у Парижі на спеціяльних студіях як стипендист манітобського університету. Тут слід згадати, що п. К. Андрусишин був якийсь час співробітником українських прес. орґанів у Канаді і працював як дириґент у вінніпеґській чит. „Просвіти". Перед виїздом з Парижа до Канади п. Андрусишин відвідав м. ін. батьківщину своїх родичів Галичину (сам він роджений в Канаді) і був гостем у нашій редакції.

З волинської хроніки.

Бандитизм. Дня 8. вересня в год. 9. вечора в Луцьку при дуже рухливій вул. Пілсудського невідомі бандити постукали до помешкання д-ра мед. Ранца й коли двері відчинилися, револьверами стероризували самого Ранца і його дружину та зажадали видачі грошей. Одержавши 3. тис. рублів золотом і на 2 тисячі золотих біжутерії, бандити в нагороду за „добре приняття" подарували п. Ранцеві 500 рублів зол. і зникли. Негайно зявилися функціонарі відділу безпеченства, але бандитів не зловлено. Арештовано кілька підозрілих осіб. Цей сміливий бандитський напад дуже схвилював мешканців Луцька. — Менше рисковного нападу доконали бандити на дім священика о. Савчука в с. Сераховичах на Ковельщині. Тут було аж 11 незамаскованих бандитів і свою роботу переводили вони поволі. По-перше, стягнули з горища переляканого священика, по-друге, порадили йому придивитися до них, а по-трете, при ньому-ж ділили свою добичу. Потім поклали награбоване на фіри й виїхали. Переляканий священик захворів і його відвезли до шпиталю.

Ще про безбожників. У с. Рокитниці на Ковельщині один з безбожників увійшов підчас Служби Божої в церкві на „хори", поправив на голові шапку й заплаив папіроску. Домагання, щоби вийшов з церкви, не помогли. Тоді священик спинив богослуження, зняв з себе церковні ризи і власноручно викинув безбожника з церкви. А треба зазначити, що священик належить до людей сильних. Стероризовані селяни не відважилися цього зробити. Ось плоди спинення на Ковельщині всякої культурно-освітньої роботи, закриття Просвіти й підтримування сельробів проти націоналістів у характері „котів на щурів".

„Колективізація". На Ковельщині, де все національне знищене й загальмоване, сельробам так добре живеться, що вони вирішили вже заводити колективи. Отак чотирьох сельробів „сколективізували" своє господарство в с. Бахові. Другий такий „колектив" повстав у с Дубовій. Як далі буде в цих колективних „раях", невідомо, але покищо „колективісти" вже сваряться за урожай: кожний уважає себе покривдженим.

Підпал. Невідомі злочинці спалили міст біля м. Ратна на Ковельщині.

Самогубство. В Луцьку отруїлася жінка мясара Варвара Цмунт. Не дуже давно отруїлася тут жінка другого мясара Кужеля.

Смерть від грому. В с. Смикові на Горохівщині грім убив селянку Евдокію Тенчукову, що працювала в полі.

Кооперативно-господарська нарада. Дня 27. вересня в Луцьку в домівці Просвіти має відбутися спеціяльна кооперативно-господарська нарада представників усіх кооператив повіту. Нараду скликає філія „Сільського Господаря" в Луцьку.

—o—

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 18. ВЕРЕСНЯ 1931.

Д-Р Я. ПАСТЕРНАК.

З археольоґічних проблєм Поділля.

(До розкопок в Новосілці Костюковій.)

Урожайне Поділля та затишне Покуття манили до себе вже від найдавніших часів ріжні народи незвичайно корисними умовинами життя. Вже від палеоліту, себто від старшої камінної доби, що її початок кладеться приблизно на 20.000 літ пер. Хр., були ті землі густо замешкані у всіх доісторичних та ранно-історичних часах. Виїмком була тільки старша бронзова доба, коли велика посуха змусила подільських скотарів перейти на українські степи.

Палеолітичне населення з доби оріняцької культури було по всій правдоподібности східного чи просто українського походження. Зате автохтонами треба вважати неолітиків надбужанської культури, а київський археольоґ Даниленич бачить у них вже праславян. В тім часі приходять на Поділля з північного заходу здовж Висли, а потім Сяну і Дністра, перші кольоністи зі Шлеська з так зв. волютовою керамікою, що вважається взагалі найстаршою в доісторії судетських країв. Непевні серед нового окруження, поселюються вони на високих горбах недалеко Дністра і займаються хліборобством, що видно по зернотерках та пряслечках, знаходжених серед останків їхніх землянок. Дещо пізніше, але ще в неоліті, приходять з Підляша через Волинь інші поселенці, яких тлінні останки заховалися у знаних подільських скринькових гробах. Швидко розбрилися вони по цілому Поділлі, заняли мабуть безлюдну досі Гусятинщину й Теребовельщину, перейшли відтак Дністер і дісталися аж на Буковину. У східнім напрямі зайшли вони аж на Київщину, і навпаки: звідти прийшли тоді до нас перші носії хліборобської так зв. трипільської культури з мальованою керамікою, які скоро заселили досить густою сіткою землянок Поділля, Покуття і північну Буковину. Етнічна їх приналежність остаточно ще неозначена, але це одно є певне, що культура їх повстала на Україні (під ріжними чужими впливами), і тому найліпший її знавець Хвойка (Київ) уважав їх за праславян. Приблизно на початку 11. тисячліття пер. Хр. випер цих „трипільців" з Поділля назад на схід нарід шкелетових могил зі шнуровою керамікою, але якийсь час мусіли оба ті хліборобські народи жити побіч себе, стараючись удержатися на урожайнім подільськім чорноземі, бо впливи шнурової кераміки видно добре на гончарських виробах з Кошиловець, які належать до наймолодшої фази трипільської культури у нас.

Виднїші сліди перших впливів закарпатських культур на Галичину, а зокрема на Покуття, припадають на енеоліт, що є переходом від молодшої камінної до бронзової доби. Наше Закарпаття замешкували тоді мабуть уже траки і першим продуктом їхньої металюрґії слід уважати всі ті мідяні сокирки, топірці, кинжали та шила, що знаходяться у нас, головно на Покутті. Діставалися вони сюди може через яблоницький провал і дальше долиною Прута, а міняв їх за покутську сіль з Молодятина та Уторопів мабуть таки нарід трипільської культури.

В бронзовій добі є трацькі впливи у нас вже значно сильніші. Внаслідок згаданої вище посухи дуже опорожнилася ціла Східна Галичина і це було мабуть головною причиною експанзії численного народу траків зі своєї правітчини в карпатській кітловині по лінії найменшого опору. Це вже не тільки культурні впливи шляхом торговлі, а справжня імміґрація через карпатські провали до нас. Вказують на це вже на початку бронзової доби шкелетові гроби трацького походження в повітах Заліщики, Городенка, Чортків, Бучач і Теребовля з білопотоцькою культурою, названою так від першого фахово досліженого погребища цеї культури в Білім Потоці. Селищ приналежних до цеї культури ми ще не знаємо.

В III. бронзовій добі підсоння у нас значно поправилося, а це зазначилося в першу чергу дальшим скріпленням трацької імміґрації. Були це ґети, що замешкували тоді цілу Дакію і шукаючи собі нових земель, заняли постепенно Буковину, Покуття й Поділля, досягаючи аж околиць Луцька на Волині. З останків по них знаємо тільки доволі численні бронзові скарби з предметами угорського походження та окремі шкелетові гроби. Незнані є нам ще зовсім їхні селища та взагалі спосіб мешкання.

В гальштатській, себто старшій залізній добі витворилася на північному Поділлі нова культура, так зв. тип Чехи-Висоцько, яка повстала із змішання зі собою кіммерійських та лужицьких елементів. Усупереч твердженню деяких дослідників не доходять її гроби та селища далеко ще лінії Дністра, а на полудне від цеї границі знані були досі тільки трацькі бронзові скарби. Слідів постійного замешкання Покуття та полудневого Поділля траками-ґетами в гальштатську добу досі ще не знайдено ніяких і сталося це щойно в останніх днях підчас розкопок автора цих стрічок з доручення Наукового Товариства ім. Шевченка.

Вже давніше дісталося було до Музею НТШ кільканацять черепків чорненого глиняного посуду з Новосілки Костюкової, заліщицького повіту. Техніка орнаменту, а саме мілке широке жолобкування та чорна лискуча поверхня вказували на приналежність цеї кераміки до одної із старших гальштатських культур, але до якої саме, на це не було покищо відповіди. Про по-

Імпозантне свято „Р. Ш.“ в Станиславові.

20.000 учасників. — Повитання голови „Р. Ш.“ — Промови двох сенаторів і посла та представників установ. — Численні привіти. — Дефіляда. — Мечеві змагання. — Вправи Лугів та Соколів. — Закінчення свята.

Не зважаючи на те, що станиславівське воєвідство не дало дозволу на похід через місто Станиславів, не зважаючи на зливний дощ, який падав у ночі, зібралося 13. вересня ц. р. около 20.000 народу на майдані між Станиславовом та Угорниками, де відбулося ювилейне свято в 50-ліття „Рідної Школи“. Свято розпочалося Службою Божою, яку відправив о. Гавушевський, парох Угорник. Служба Божа закінчилася відогранням орхестрою молитви: „Боже великий, єдиний“.

По Службі Божій з високої трибуни іменем Ювилейного Комітету привитав д-р Юлій Олесницький, голова філії „Просвіти“ в Станиславові, при грімких оплесках багатосячного народу, насамперед голову Головної Управи „Рідної Школи“ Іл. Кокорудза, а потім сенаторів, д-ра Горбачевського і д-ра Макуха, посла Чурука і цілий здвиг народу та вияснив значіння і ціль свята. По промові д-ра Олесницького забрав слово голова „Рідної Школи“ Іл. Кокорудз, що насамперед висказав іменем Головної Управи привіт і подяку Ювилейному Комітетові й українським установам за улаження свята й цілому здвигові народу за участь у святі, а відтак ширше виложив завдання, які „Рідна Школа“ має виконати на полі українського шкільництва. При цьому вказав на першорядне значіння Товариства в нашому відродженні і загрів людей вступати в члени Товариства й піддержувати його щедрою жертвенністю. Здвиг народу, видно, добре зрозумів виклад п. голови, бо одобрив його гучними оплесками.

З черги промовляли сенатори д-р Горбачевський і д-р Макух та посол Чукур. Опісля виголошені були привіти від філії „Учительської Громади“ в Станиславові, від філії „Взаїмної Помочі Українського Учительства“ в Станиславові, від українських установ у Галичі і відчитано багато привітних телеграм та письм. Потім на внесення д-ра Олесницького весь нарід грімкими оплесками поручив Ювилейному Комітетові вислати митрополитові гр. Шептицькому телеграфічний привіт за всі добродійства, які вчинив для „Рідної Школи“.

Цю першу часть свята закінчено всенародним відспіванням в супроводі орхестри українського національного гимну.

Відтак перед головою „Рідної Школи“, обома сенаторами, послом Чукуром, Ювилейним Комітетом і учасниками свята, що заняли місця на степениці, уставленій на протилежній стороні величезного майдану, відбулася імпонуюча дефіляда. На переді йшли ученики й ученниці всіх шкіл „Рідної Школи“ в Станиславові, потім старші ученики державної гімназії, відтак громадяни і громадянки всіх майже сіл Станиславівщини і галицької округи. дальше їхали гарно вбрані на баских конях відділи селянських кінвотчиків (було би всіх 1.200, але не всіх поліція пустила на майдан), потім ішли сотні Соколів, Луговиків і Луговичок, а при кінці їхало 5 тріюмфальних возів, запряжених в чудово прибрані коні.

Дефіляда тревала 5 чвертей години. Цілим улядженням свята, порядком і дефілядою занявся д-р Борисевич, за що йому належиться особлившa подяка. При дефіляді пригравало 4 орхестри.

Святові і дефіляді приглядалися з гостинця великі товпи народу, що не могли налюбуватися імпозантним святом.

Потім усім слідували мечеві змагання Пролому з надвірнянським Бескидом і вправи Лугів та Соколів в ось-такім порядку: 1) Луговики вільноруч, 2) Сокілки вільноруч, 3) сокільський доріст шабельками, 4) Луговички хустинами, 5) Соколи вільноруч, 6) Луговики і Луговички вільноруч, 7) Сокілки хоругвками, 8) Соколи списами, 9) вежі, 10) народні танки. Всі вправи випали якнайкраще і були рясно оплескувані.

Закінчено цю часть свята відспіванням гимнів: сокільського, лугового і національного в супроводі орхестри.

Це свято без сумніву піднесло національного духа і додало бодрости всьому громадянству Станиславівщини та зробило „Рідну Школу“ вельми популярною.

Б.

належність до висоцької культури не могло бути мови, крім якогось споріднення, і тому здогади мимохіть зверталися на полудне, хоч не було до цього наразі певних реальних підстав. Між тим знайшлася ще одна майже ціла попельниця з неї загадочної кераміки в Лисичниках, рівнож біля Заліщик, і це дало остаточно привід до фахового розсліджения справи. Не зважаючи на велику фінансову крізу, дало Наукове Товариство ім. Шевченка — як і щорічно — потрібну квоту на вступні теренові досліди, які увінчалися щасливо повним успіхом. На полі „Петринське“ в Новосілці розкопав я при випадковій помочі д-ра Суліміррського зі Львова простору культурну верству з останками хати, великою кількістю черепя глиняного посуду, кістяним знаряддям та двома неціпими фібулами з бронзового крученого дроту. Після розглянення в добутім матеріялі стало ясним, що тут маємо перший раз до діла з селищем гальштатської доби на полудневому Поділлі, а сама культура є понад усякий сумнів закарпатського походження і приналежить дакогетам, які замешкували тоді ціле наше Закарпаття. Оба фрагменти бронзових фібул датували нововідкриту культуру на сам початок гальштатської доби, що відповідає приблизно X. ст. пер. Хр в абсолютній хронольогії. Ця інтересна знахідка ствердила безперечну імміґрацію, а не тільки культурні впливи траків у нас на початку I. тисячліття пер. Хр., бо рівночасно показалося, що подібні, досі неопреділені черепки знайшлися і в кількох інших селах заліщицького повіту.

Рівночасно ця знахідка вчить, яку пильну увагу треба звертати не тільки на гарніші доісторичні знахідки, як бронзи чи камінне знаряддя, але й на дрібні, ляікові нічим незамітні черепки які, як примір показує, можуть привести й на слід такого будь-що-будь сензаційного в нашій археольогії відкриття.

Від 5-ти літ вязниці вгору...

Зміна 58 § карного закону.

„Ґазета Польска“ повідомляє, що в дні 14. п. м. Колеґія кодифікаційної комісії прийняла проект карного кодексу, вводячи до редакції проекту низку змін і доповнень редакційного і мовного характеру в кільканацяти статтях (артикулах) та зміну істотного змісту арт. 89 і 200 (б. російського к. к.). Перший з них дістав такий текст:

„Хто проводить (підприймає) акцію, скермовану безпосередньо на те, щоби:

а) позбавити польську державу незалежности або відірвати частину її земель,

б) змінити силою устрій польської держави, підлягає карі вязниці на час не коротший від 5-ти літ або до кінця життя“.

Перед переписом населення.

Ендецький орґан про перепис.

У звязку з переписом населення, який має відбутися 9. грудня ц. р., ендецький орган „Курер Львовскі“ з дня 17. ц. м. призадумується над способами його переведення.

Навязуючи до перепису з 1921 р., здогадується, що цьогорічний перепис піде по лінії виключення можливостей покривдження меншин (?), а запобігатимуть цьому (!) відповідні друки:

Адже списові аркуші, проектовані міродайними кругами, будуть в двох мовах: здається польсько-українські. (В ориг. „руські“).

Одначе зазначує, що таке ставлення справи може довести до цього, що подібних аркушів зажадають жиди, німці і литовці. Все те закінчує багатомовним висновком:

Велике щастя, що не маємо в Польщі ще одної меншини, прим. китайської! Бо тоді треба би творити ще одну державу в Державі...

Приготування до автономії Сх. Галичини?

Неповажна звістка „Газети Варшавскої“.

Центральний ендецький орган „Ґазета Варшавска“, у передовій статті п. н. „Шкідливий проект“ бє 16. ц. м. в тривогу, що, мовляв, „урядовий табор, з дивною сліпотою і впертістю гідною ліпшої справи, старається довести на дорозі небезпечних уступок до угоди з русинами (!). Ця угода має полягати на наданні Східній Галичині (в ориг. Малопольщі — прим. Ред.) територіяльної автономії з окремим соймом і власним адміністраційним статутом“. „Ґазета Варш.“ додає, що пропаґатором тої ідеї і її реалізатором був пок. Голувко, а тепер — „як каже фама“ — „працює над проектом автономії польсько-український (?! — Ред.) політичний діяч п. Юзефський“, волинський воєвода. З цього приводу затріюожена „Газ. Варш.“ витягає знову німецького страшака й верає страшні віоенітиниці по трафаретному ендецькому зразку.

Гадаємо, що весь той алярм цілком зайвий. Адже „Слово Польске“ устами пана Мейбаума, недавно 100 відсоткового ендека (фірму він змінив, але в душі він ендеком надалі остав і тому ендеки можуть йому вірити), впевняє, що пок. Голувко в останньому часі „пропаґував і реалізував“ „програму“ повної ліквідації усього українського й утраквізації усіх установ та решти шкіл, а щодо п. Юзефського, то його українофільські автономістичні переконання є настільки чудово відомі з його діяльности на Волині, що всі ендеки можуть спати спокійно.

Паніка на берлінській біржі.

Поганий вплив політичних випадків.

В понеділок берлінська біржа знову пережила один зі своїх „чорних днів“. Цим разом біржа стояла цілком під враженням політичних подій, які відгравали ще більшу ролю, ніж невияснена загальна ситуація німецького господарства. Цими подіями був недільний „пуч“ в Австрії і протижидівські ексцеси у центрі Берліна. Їх осуджувано, як характеристичні познаки політичної непевности. У наслідку панував на біржі настрій повної депресії. Не було зовсім купуючих при величезній подачі. Зазначився упадок акцій на близько 12 відсотків вартости.

Подробиці югославянської конституції.

Опозиція плянує бойкот виборів.

Ліквідація диктатури в Югославії не пішла, як це ми вже зазначували, цілком по лінії усунення усіх її шкідливих сторінок, лише старалася деякі її пережитки зґальванізувати, у новій конституції. Ближчі подробиці спершу не були відомі, було тільки відомо, що демократичні партії відносяться до нової конституції дуже скептично, а то й різко опозиційно. Докладніші відомости про нову конституцію Югославії пояснюють та виправдують таке неґативне становище опозиції.

І так виборча ординація вводить явне голосування. Такий припис істнує м. ін. на Угорщині і творить там головну підставу кожної „побіди“ урядової виборчої листи. Міністри є по новій конституції майже виключно залежні від короля, а їх відповідальність перед парляментом обмежена до мінімум. Так само майже зовсім не істнує право посольської незайманости.

Супроти того ціла демократична опозиція, до якої м. ін. належать хорватські автономісти, радить над устійненням спільної тактики. Виринула концепція бойкоту виборів. Опозиція задумує публично ствердити, що 1) всі акти, закордонні умови й позички, заключені підчас періоду диктатури — є неважні і 2) що все те торкається також усіх актів, умов і позичок т. зв. „конституційної диктатури“, отже і на будуче. Часописи згадують, що перед проголошенням нової конституції король Олександер навязав контакт з опозицією, однак не виконав основного домагання цієї останньої, а саме покликання тимчасового компромісового уряду, який переввів би негайно вибори на основі загального, рівного і тайного голосування. Король заскочив опозицію збереженням постанови про явне голосування та затриманням при кермі уряду ген. Живковіча. Тому оґірчення опозиції велике.

Ці звістки кажуть прийти до висновку, що внутрішня ситуація у Югославії довго ще буде наражена на поважні потрясення і що нова конституція не тільки не усуває тоґзнонія, а ще їх збільшує.

З організаційного руху.

ПОВІТОВИЙ НАРОДНІЙ ЗІЗД У ПЕРЕМИШЛЯНАХ.

Дня 5. вересня ц. р. відбувся Повітовий Народній Зізд у Перемишлянах. На нараді були присутні представники 16 громад судового перемишлянського повіту. Зізд отворив голова Повітового Комітету д-р Ф. Свістель, що представив порядок нарад та ціль зізду і здав справоздання з праць Комітету за минулий рік. Посольське справоздання зложив посол Степан Кузик. Зібрані затвердили Повітовий Комітет з головою д-ром Свістелем і на слідуючий рік та ухвалили резолюції, якими одобрюють працю Центрального Комітету партії і Парляментарної Репрезентації та взивають їх до дальшої витревалої боротьби за права нації. Окремою резолюцією ухвалив зізд привіт голові партії д-рові Дмитрові Левицькому.

ОСТАННІ ВІСТИ

МАРШ. ПІЛСУДСЬКИЙ УСУВАЄТЬСЯ ВІД ПОЛІТИКИ?

Опозиційна преса принесла чутку, нібито марш. Пілсудський усувається від політики на 3 місяців.

ФУЗІЯ НПР-ПРАВИЦІ З ХАДЕЦІЄЮ?

17. вересня збирається в Познані нач. рада НПР-правиці. Можливе є, що НПР получиться з хадеками.

АРЕШТУВАННЯ ПІД ЗАКИДОМ ПЕРЕТЯТТЯ ДРОТІВ.

З Борислава повідомляють, що в Губичах арештували Солтичака Мих (проти якого ведеться слідство за держ. зраду) і Юл. Михайця під закидом перетяття тел. дротів.

МЕНШИНЕВА ДЕБАТА В ЖЕНЕВІ.

В VI. політичній комісії Збору Ліґи Націй радили 16. вересня над тією частиною звіту ген. секретаріяту, яка торкається охорони прав меншин. Дебата відбувається щороку на домагання делеґата Німеччини. Мін. Курціюс у промові зазначив, що число меншинових зажалень до Ліґи збільшилося значно в порівнанні з м. р. Бесідник критикує теперішню систему охорони меншин і домагається якнайбільшої явности в процедурі. Комітет Трьох, який розглядає петиції, повинен якнайчастіше оголошувати вислідн своїх праць. Досі Комітет лише рідко подавав до відома зміст і висліди розглядання петицій, бо виходив із заложення, що це сприяло би шкідливій пропаганді проти держави. Ген. секретаріят повинен подавати до відома меншин відповіді урядів на їх петиції.

На основі порозуміння Малої Антанти, Польщі та Греції міністер закорд. справ Румунії Ґіка в імени тих держав заявив, що повищі держави зясували вже свій погляд у м. р. дискусії у 6-ій комісії. Погляд цей і дальше піддержують, а розглядання меншинової процедури вважають безпредметовим.

Делеґат Канади ствердив, що Ліга Націй зробила великі поступи в полагоді меншинових справ. Та що деякі справи викликали в одної з нац. меншин Канади деякі реперкусії, він промовляє й думає, що теперішню процедуру треба змінити так, що створять постійний комітет для справ меншин.

Льорд Сесіль не погоджується на зміни процедури, та є за тим, щоби ввести деякі уліпшення.

Представник Франції сказав, що французький уряд є за тим, щоби процедуру пристосовлювати ліберально з тим, що охороняючи права нац. меншин, вона повинна рішучо шанувати права суверенних держав, до яких належать меншини.

Делеґат Еспанії каже, що не ялося надто скоро користуватися публікацією ухвал ріжних комітетів. Коли їх треба публікувати, то треба це робити в порозумінні та за згодою інтересованих держав.

Наприкінці засідання голова Комісії визначив на справоздавця меншинових справ представника Фінляндії. Він має приготовити звіт із перебігу нарад політичної Комісії.

АРЕШТУВАЛИ ПФРІМЕРА.

Югославянська влада приказала арештувати провідника невдалого держ. перевороту в Австрії д-ра Пфрімера в Маріборі (Марбург). Югославянська поліція відставила д-ра Пфрімера до Любляни. Влада видасть його як небажаного чужинця.

Біржа.

Гроші.

Американський долар 8·92·00—8·92·50, канадійський долар 8·82·00—8·82·50 чеська корона 0·26·25—0·26·50, австрійський шілінг 1·25·00—1·25·50, румун. лей 0·05·00—0·05·50, французький франк 0·34·75 0·35·20, швайцарський франк 1·73·50—1·74·00, фунт штерлінгів 43·00·00—43·20·00, радянський червінець 0·00—0·00, німецька марка 0·00·00—0·00·00.

5-літня мораторія для воєнних довгів.

„Ню Йорк Івнінґ Пост" повідомляє, що на обіді в през. Гувера члени ради, яка видає опінію Борд Резерв Федерел, поручали президентові негайно продовжити мораторію на воєнні довги й відшкодування на 3—5 літ. Держ. секретар Мелон є за продовженням мораторії на 3 роки. Банкирі є мабуть за клясифікацією короткореченцевих німецьких кредитів тепер унерухомлених у висоті 600 міл. долярів, щоби вможливити редисконто Федерел Рез. Банку.

З Вашінґтону повідомляють, що влада мабуть не бажає передчасно оголошувати вістки в справі поширення Гуверової мораторії. Один із президентових секретарів, запитаний про вістку, яку оголосив „Ню Йорк Івнінґ Пост", сказав, що ця вістка видумана. Справи поширення мораторії не торкали на ніякій конференції в Білім Домі і про щось такого не думають. Зачувати, що през. Гувер радився своїх гостей в справі конечности пристосовлювання ліберальної політики в ділянці кредитів для ам. і закорд. підприємств і про те, як би вихіснувати надмірні запаси золота Зл. Держав.

—o—

Війна чи конець світа?

Повітряні маневри, що відбулися недавно в Італії, дали ґазеті „Osservatore Romano" привід до цікавих міркувань на тему майбутньої війни. Генерал Бадоліо у своїй критиці цих маневрів вказує на конечність повітряної оборони і говорить про вбивчі інструменти війни. Ще важнішим обовязком, додає „Osserv. Romano", є осуд війни. Він важніший, ніж який-небудь інший моральний, соціяльний та горожанський приказ. Зазначили це також ріжні обсерватори і справоздавці летуньских маневрів. Стверджено, що до кількох годин Анкона, Фльоренція, Специя, Больонія і Міляно лягли би в руїнах. Оставших при життю людей ждала би смерть від затроєння.

Повторення такої проби у Франції, Англії або Німеччині дало би той сам вислід. Остання світова війна, яку названо загально найбільшим нещастям історії, зблідне перед майбутньою війною, що буде рівнатися кінцеві світа не тільки наслідком руїн, в які оберньеться цілий світ, але й наслідком знищення людських почувань і способу думання. В часі повітряної війни хвилі боротьби заллють теж цивільне населення. Поле бою захопить увесь край і нарід, а коли він увесь не вхопить за зброю, то буде засуджений на загибіль. Разом з повітряною війною заломиться всяка культурна думка, здичіє людське почування, замре християнська традиція.

КАТАСТРОФАЛЬНИЙ ТРАНСАТЛЯНТІЙСЬКИЙ ЛЕТ.

16. вересня англійська шалюпа виловила рештки моноплляну, яким летун Кремер і механік Пакет хотіли перелетіти з Ню Йорку до Европи понад Гренляндією. Від відлету з Лервік, на Шотляндських островах до Копенгаґи, себто від 9. вересня, не було про них ніяких вісток.

З Букарешту повідомляють: Пасажирський літак Міжнар. Повітряної Плавби, що летів з Білгороду, впав біля Турн-Северину. Згинули 2 пільоти й 4 подорожні. Катастрофа приключилася ще 15. вересня в год. 19.30, та щойно на другий день подибали рештки літака, який впав у глибоку яругу. Катастрофу спричинила страшна хуртовина.

У Штрасбурзі зударилися 2 військові літаки на висоті 1000 м. над військовим полігоном. Оба пільоти згинули.

НОВИНКИ

— **Евген Говикович** веде свою робітню футер у **Львові, вул. Домініканська 4.** Тел. 67-54.

— **Конфіската „Діла".** Вчорашнє (208) число „Діла" підпало знову конфіскаті. Пресовий цензор вичеркнув у ньому пів речення у статті „Польська догма" й кілька речень у звідомленні з судової салі. Це вже 55-а з черги конфіската нашого органу в цьому році.

— **Чеки Т-ва Прихильників Освіти** у Львові розіслано з нинішним числом „Діла". Просимо всіх наших читачів, прихильників українськоі студ. молоді, користуватися тими чеками при пересилці жертв на Т-во Прихильників Освіти, яке організує збірки на потреби українського студентства. Ні один чек не повинен пропасти!

— **Пімста за пок. Голувка — на українськім театрі!** До чого доходить нагінка засліпленних україножерних фанатиків, вказує факт, який стався кілька днів тому у м. Бжеску у краківськім воєвідстві. Приїхав туди український вандрівний театр П. Карабіневича. Кілька місцевих „дзялачів" розвело агітацію за бойкотом театру, який мав — мовляв — відповісти за... трускавецький атентат. Боївка, зложена з кількох осіб, на чолі з місцевим секретарем ББ (!), станула коло дверей і нікого не пускала до середини. Хто ввійшов туди, був записуваний на „чорну дошку". Одночасно театральні афіші замазано написами: „Преч з украіньскімі бандитамі". Цікавою „діяльністю" займаються санаційні діячі в Бжеску.

— **З львівської хроніки.** Крізь відчинене вікно мешкання Ірени Розенцвайґ при вул. Домбровського зникли разом із невідомим злодієм дорогоцінности варті 1560 зол. — Зі складниці Йосифа Шляйхера при вул. Собіського забрали невідомі люди футра на памятку і не лишили своєї адреси, ані довжної підписки. — З мешкання Кольмана при Стрілецькій площі пропали річи та гроші, вартости 250 зол.

— **З краєвої хроніки.** В суперечці за квочку Юстина Ленчук у Тарнович, перемиського пов., зранила Анну Риґловську. 87-літня бабуня вмерла третього дня. — В Бродах арештували залізничого урядовця Володимира Боднарчука, котрий під покришкою, що є власником більшого майна, купив на вексль фотографічний апарат за 400 зол. у Львові. — Комітет воєвідської виставки в Тернополі хоче призначити 5.000 зол. на будову дому ім. Голувка в Тернополі „для спільного вжитку поляків і русинів".

— **Влом до церкви.** В ночі з неділі на понеділок 13. IX. ц. р. вломилися злодії до церкви в Підбірцях, виломивши вікно в презбітерії. Порозбивали всі шафи і шуфляди, не минули і кивота. Шукали видно за грішми і цінними річами, бо всі чаші, пушку, монстранцію і інші металеві золочені річи піддали пробі. Догідно було бандитам господарити, бо стара деревляна церква є в середині нової мурованої, а ще не викінченої. Були це фахівці, які урядували в рукавичках, бо поліція не могла найти відтисків пальців. Забрали дрібну квоту, нові обруси і 8 м. полотна. Зеркало розбили на дрібні куснї. Вийшли дверми, які мають старосвітський замок, що його можна з середини без ключа отворити.

— **Спочування української кольонії з приводу смерти посла Голувка.** Проф. Мацеєвич, голова української кольонії в Румунії, зложив у польському посольстві в Букарешті спочування української еміґрації з приводу вбивства посла Голувка.

— **Смерть дітей у сушарні овочів.** У Гірку (Перемищина) в сушарні овочів Ів. Парадиницк впало до печі двоє дітей: 3-літній Степан Лихий і 4-літня Марія Парадиницька, яка хотіла рятувати хлопчика. Батьки витягли дівчинку вже звуглену, а хлопчик так попікся, що помер по дорозі до шпиталю.

— **Смерть у кипятку.** В Лодзі впав у котел із кипятком власник ритуальної лазні. Ніхто цього не завважав і трупа витягли щойно кілька годин пізніше.

— **Втікачі з червоного раю.** В скрині на зал. стації в Столпцях найшли 16-літнього Павла Берневича, який утік таким чином із Мінська.— На відтинку Колосово біля Столпців перейшов кордон гірничий інжинір Карценберґ. В Москві обвинувачували його в саботажах і він утік перед опікою ДПУ.

— **З фільмового мистецтва.** Великий російський режисер Айзенштайн повернув з Мексика до Москви. Тепер працює він над монтажем пропамятного фільму в 15-ті роковини жовтневої революції.

— **Ґанді і парижанка.** Ґанді відвідав Париж. Підчас проходу великого індійця по вулицях міста приступила до нього парижанка, вручила йому пакуночок і зникла. Поліційна охорона, що провадила Ґандія, підозрівала, що в пакуночку є бомба, віднесла його в затишний куток і отворила з великою обережністю. В пакуночку найшла лише звичайні штани, якими стидлива парижанка хотіла обдарувати Ґандія...

— **Де поділася Джосефіна Бейкер?** Давно притихли останні вісти про муринську танцюристку Джозефіну Бейкер. Тепер вона перестала очаровувати видців своїми танцями і на кольоніяльній виставці в Парижі продає біля індо-китайського ресторану всякі дрібнички з Далекого Сходу. Можна сміливо сказати, що управа виставки буде вдоволена з вислідів її праці, бо хто відмовиться купити щонебудь з її магоневих долонь?...

— **Машина для залізничих касієрів.** Давніше (в нас ще й досі!) в залізничих касах мусів бути великий запас білетів, щоби вдоволити всякі подорожницькі вимоги гостей. Рівночасно з тим точноці контролі залізничих касієрів до-

зволяли їм поповнювати всякі зловживання. Тепер у залізничих касах Німеччини і Франції заводять машини, при помочі яких касієри друкують на місці всякий вимаганий гостем білет. Протягом одної хвилини ця машина випускає 100 білетів. Новий спосіб не лише упрощує працю касієрів, але автоматична контроля не позволяє їм допускатися крадежі білетів.

— **Крадіж вибухових матеріялів.** У порохівні „Фортуна і Вестфалія" у Гезекке вкрали невідомі злочинці 2 кг. вибухових матеріялів і 420 піротехвічних набоїв. Забрали вони теж цілий запас нововинайденого данериту. Поліція підозріває, що крадежі допустилися члени терористичної організації.

— **Напад бандитів на місто.** Повідомляють з Шангаю, що бандити ограбили місто Суінінксі в провінції Кіянг-Ксі. Крім того забрали з міста 100 учеників разом із учителями місцевої школи й держатимуть їх доти, доки не одержать вимаганого окупу.

—**150,000.000 світляних літ.** Д-р Баабе, астроном із Гамбурга, відкрив у констеляції Великої Медведиці біля 60 мряковин. Збірниця цих мряковин є від землі найдальше віддалена, бо за цілих 150,000.000 світляних років. Дотепер знали лише найбільше віддалення спіральних мряковин у констеляції Діви і Коси Береніки, яке виносить біля 12,000.000 світл. літ.

— **Централя телефонів у Севіллі знищена бомбою.** 13. ц. м. вибухнула бомба в централі телефонів у Севіллі. Бомбу підложили саботажисти. Вибух зруйнував будинок централі і сусідний приватний. Число жертв покищо невідоме.

— **Палять жертви буревію.** Жертвою буревію, який навістив місто Белайз (у Гондурасі) впало 1.200 людей. Місто оповили хмари диму з великих стосів, на яких спалили жертви буревію. Хвилі викинули дуже багато риби на беріг, вона гниє і спричинює страшну задуху. Люди втікають травами у джунглі горі рікою Белайз, бо бояться пошести. Сонце припікає ранених, які лежать у будинках, що не мають дахів.

— **Страшна буря** шаліла минулої неділі над Мадярщиною. Вихор знищив сотки фабрик і домів і затопив корабель на ріці Тисі. Кілька осіб згинуло.

— **Ще про затоплений Херсон.** Експедиція вирішила, що причиною затоплення міста було стале западання берегів і землетрус. Підчас праці наукової експедиції слідкував за її поміченнями цілий науковий світ. Праця експедиції утревалена на фільмовій стрічці. Перший раз в історії кінематографії фільмування відбувалося не з нуркового дзвона, а безпосередньо у воді. Фільмовий апарат примістили в ґумовий мішок із скляним очком. Оператор Цептлін працював справді з жертвенністю: занурювався з своїм апаратом кілька разів денно, а на це відважується лише вправний нурець. Зразу сумнівалися, чи ці знимки можна буде викликати і використати, опісля переконалися, що прозорість води дала змогу сфільмувати затоплений Херсон, рух риб і морських животин та працю нурців у підводному царстві. За кілька місяців міліони людей оглядатимуть на срібному екрані цю незвичайну памятку з минулого нашої країни.

— **Сніг у Скандинавії.** Зі Штокгольму прийшли вістки, що в північних лапонських околицях лютувала нагальна сніговія. Сніг кілька днів лежав верствою на пів метра грубою. Пасовища, луки, бараболі вкрив сніг.

намірене діло має признаки злочину. В цьому випадку обвинувачені мусіли би бути свідомі того, що хотять відірвати край від польської держави. Чи тут хто про це знав? Чи ставив їм хто таке питання в слідстві або на розправі? А коли хтось належав до УВО і тої свідомости не мав, те нема знамен злочину.

Оборонець свято вірить, що його клієнти Петро Рішко, Степан Луцик і Юліян Найда не винні, ніякого злочину їм не доказано, і тому апелює до суддів присяглих, щоби відкинули поставлені їм питання.

Другий оборонець д-р Вол. *Старосольський* зазначує на вступі своєї промови, що високим завданням нашої судово-карної процедури є стояти на сторожі права. Щоби означити чиюсь вину, треба розслідити всі обставини, що складаються на справу. Не вільно судові скидати зі себе відповідальности на поліційні органи, нехай, мовляв, вони рішають, бо інші завдання мають органи безпеки, а інші суд. Тільки суд має рішати, чи хтось винен або не винен, навіть тоді, коли поліція каже, що хтось злочинець. Функції поліції та суду в карних справах строго відділені. Процедура каже, що поліція має не переводити слідство, але тільки збирати інформації, а суд має доходити обєктивної правди. Поліція не має до цього ані права ані відповідних кваліфікацій. Записків, які робить собі поліція, не вільно відчитувати лаві суддів присяглих підчас розправи.

Дальше промовець зазначує, що справа є обі до хвилини, коли занявся нею сл. суддя, повна фантастики, наівности й неімовірности. Все те паде й картина змінюється, коли справа перейшла до суду. Промовець виказує цілу низку суперечностей в трактуванні справи обома слідчими дикастеріями, особливо на особах Грущака і Боднара. Містерії, які створено довкола їх приналежности до УВО (присяга з завязаними очима і т. п.) серіозно трактувати не можна. Брошуру „Квадратура кола" певно підкинено. В „Катехізмі українського націоналіста" нема нічого небезпечного. Є це одна з брошурок, виданих українськими монархістами. Ідеольогія цієї партії суперечна з ідеольогією УВО. Червоною ниткою крізь програму монархістів (гетьманців) веться постулят ладу та леґальности, бо всяка нелеґальність вносить дезорґанізацію. Гетьманці стоять на становищі независимости українського народу, становищі на якому стоїть промовець і всі українці, з чим і не криються. В такому становищі нема ніякого злочину, бо інакше нація не була би нацією. Але хто так думає і навіть хто є однодумцем „Катехізму", той не мусить бути членом УВО. Від гетьманців до УВО дуже і дуже далеко.

Оборона запевнює про невинність своїх клієнтів і відкликується до совісти суддів присяглих при відповідях над питаннями.

Після перерви промовляли адвокати д-р Лужецький зі Стрия і д-р Баран з Тернополя.

З судової салі.

ПРОЦЕС ПРОТИ ПЕТРА РІШКИ І ТОВ. ЗІ СТРИЯ.

Третій день розправи, 16. ц. м. розпочався промовою прокуратора *Мінасовича*, який в півтораґодинній промові піддержував акт обвинувачення щодо вини підсудних. Розводився про УВО і на основі зізнань доказових свідків запевнював про членство обвинувачених. Зізнання Рішка та Боднара на поліції, де вони призналися до вини, важніші від зізнань перед слідчим суддею, перед яким всьо відкликали. Сходини у обв. Грущака мали характер політично-конспіративний а не товариський. Покликувався на „Катехізм українського державника", що говорить про обєднання всіх українських земель, а що Галичина і Волинь належать до Польщі, то пропагує відірвання цих земель від польської держави. В подібний спосіб інтерпретує багато місць цієї брошури. Згадує й про „Квадратуру кола", в якій виложені основи конспіративної роботи, зверненої проти Польщі. Заперечує, що український нарід переслідуваний, та покликується на трактати про національні меншини. Поляки знають, що значить бути переслідуваними, досвідчили цього під німецьким і російським режімом. Зате українці, мовляв, не мають чого нарікати, поляки дають їм, мовляв, всьо і вимагають тільки льояльности. Переслідують тільки акти. ворожі супроти польської держави. Українцям треба тільки сильного духа, а не „закипня крві", проти якого поляки все будуть виступати. Не ходить їм про відплату, про пімсту, але мусять судити строго тих, що хочуть звалити польський історичний дорібок. Тому й заведено також наглі суди. То не він, прокуратор, але кров невинно пролита, кров Голувка домагається справедливости. Вправді обвинувачені нього не вбили, але зроблять подібно колись, якщо сьогодні вийдуть безкарно. Дух злочинности мусить бути знищений і тому прокуратор апелює до суддів присяглих, щоби затвердили всі питання.

Мрячну атмосферу злободневности, якою намагався прокуратор окутати суддів присяглих, розбили ясні та льогічні виводи першого оборонця д-ра *Ст. Шухевича*. Він заявив, що про трактати в справі національних меншин говорити не буде, бо вони до суду не належать. Не буде говорити про військову тактику УВО, бо ніхто з обвинувачених до цього не признався. Зрештою, ані обвинувачені, ані сам прокуратор в Українській Військовій Орґанізації не визнаються. Чи підставою до обвинувачення можна вважати „Катехізм українського націоналіста"? Адже ця книжка не була сконфіскована, а як так, то нічого каригідного в ній нема. Якби навіть приняти, що пресовий прокуратор помилився, не добачивши в ній нічого каригідного, то чи можна дивуватися, що хлопці не добачили в ній нічого злого. Не доказано також, що вони були членами УВО, бо все те, що тут говорено, це вигадки, добрі на денникарські сензації. Обвинувачений Рішко мав те нещастя, що на 1. листопада пішов на цвинтар у Стрию. Чи є в тім щось злого? Адже ми всі ходимо на цвинтар того дня. Не до увірення також закид, будьто би обвинувачені плювали на гроби. Всі ми знаємо, яка пошана належиться полеглим у бою якоїнебудь національности й обвинувачені не могли цього зробити, тим більше, що находилися там також полеглі українці. Зрештою, розправа цього їм не доказала. Сказано тут, що обвин. Рішко *добровільно* признався при поліційному доходженні, будьто би належав до УВО. Чи психольоґічно це можливе, щоби хтось признався добровільно на поліції до вини, а потому перед слідчим суддею це відкликав? Чи п. Альбін мав справді більше сприту, ніж слідчий суддя, що обвинувачений признався перед ним як на сповіди? Загадка зовсім легка до розвязки: в суді не вживають ніяких засобів *вимушення!* Але таке вимушене признання, розуміється, ніяк не може бути підставою до засудження. Закидують йому, що писав до брата лист, в якому описував неправдиві речі про пацифікацію. Цей лист не був призначений для світа, тільки для брата, а знаємо, з досвіду, що в листах до рідні пишеться звичайно тільки те, що лежить на серці, отже щиру правду. Зрештою, всі знаємо, яка то була пацифікація. Сяк чи так, була це тільки думка, а за саму думку не потягається до відповідальности.

В подібний спосіб розправився оборонець з іншими прокураторськими виводами щодо приналежности обвинувачених до УВО. Як стверджено вже на неодній розправі в цій салі, організація УВО від 1927 р. законспірувалася ще більше і від системи 5-ок перейшла до системи 3-ок. А тут чуємо про 5-ку! Взагалі головний свідок прокуратури п. Альбін слабо визнається в цій справі. Сходини у обв. Грущака були чисто товариські, тільки конфіденти поліції зробили з них сходини „виворотовцуф". Такі сходини не годяться з основами УВО. Так само дивачне заприсяження з завязаними очима, про яке говорить акт обвинувачення. На ріжних судових розправах стверджено, що члени УВО мусять наперед відбути бодай пів року „новіціяту", членської проби, і аж тоді складають присягу. А тут п. Альбін каже, що обвинувачені присягали вже після двох тижнів свого членства. Таких суперечностей промовець виказує більше.

Карний кодекс каже, що до злочину треба наміру злої волі, а до злої волі свідомости, що

ПРИСУД.

В 6. год. вечором пішла лава присяглих на нараду, яка тревала до 7.15. Предсідник лави присяглих відчитав

вердикт присяглих суддів:

Лава присяглих звільнила всіх обвинуваченних від закидів злочину з пар. 58. к. зак., обвинувачених Василя Яцкова, Степана Луцика та Юліяна Найду від вини і кари звільняючи теж їх від закидів злочину з пар. 65. кар. зак.

Обвинувачених: **Петра Рішка, Романа Лебедовича, Степана Грущака і Юліяна Іванчука на 8 місяців важкої тюрми, обвинуваченого Олександра Боднара на 9 місяців важкої тюрми.**

Всім обвинуваченим зараховано слідчий арешт і вони вийдуть сьогодні на волю, бо вчора ізза пізної пори не можна їм було видати карт звільнення.

Промову оборонця д-ра Степана Барана помістимо в завтрішньому числі.

Дописи.

МОНАСТИРИСЬКА. *(Свято „Рідної Школи" відбулося в ...ц")*. Свято 50-ліття „Р. Школи" відбулося у нас дня 30. серпня ц. р. Ще на годину перед назначеним часом почала публика збиратися і заповнила салю по береги. Свято розпочалося точно в год. 6. веч. Як першу точку відспівав хор зі Слобідки „Школяре! Школяре!", що випало досить удатно. Слідно було велику працю п. Крися. коли взяти під увагу, що хор протягом одного тижня виступив на сцену. Реферат виголосив д-р Адольф Кардаш, висовуючи коротко розвій і значіння „Р. Школи" для українського народу. Після того Оля Параццій віддеклямувала „Моя любов", а Любко Радловський „Маю очі". Обоє діти вивязалися зі своїх точок прекрасно. Балет і рухові вправи виконала дітвора теж напрочуд гарно. Публика приглядалася з захопленням а опісля домагалася нагально повторення. Тут замітна велика праця п. Соні Білинської що

розмірно недовгому часі потрафила так добре вишколити дітвору. Наприкінці був живий образ, уложений дуже влучно з дітвори при бенґальських огнях, помислу інж. Засіецької, при чому місцевий хор відспівав „Боже Великий“. Ціле свято пройшло дуже гарно і буде для всіх учасників на довго милим спомином.

КУЛЬЧИЦІ ШЛЯХ. *(Ювилей 50-ліття священства о. Гординського.)* Цього року минуло 50 літ, як о. дек. Д. Антонович Гординський став священиком, спершу в Шклі, яворівського пов., а згодом у родинному селі Кульчицях Шляхоцьких. Громадянство села з вдячности за ідейну та послідовну працю о. К. не тільки над піднесенням культури самого села, але й цілого самбірського повіту, урядило в його честь святочну академію в місцевій читальні „Просвіти“ дня 30. серпня ц. р. Свято почалося Богослуженням, що його відправило трьох священиків, родом з Кульчиць. Всі заслуги о. Гординського на церковному полі підчеркнув проповідник о. Баранецький, так, що на академії підчеркувалося більше діяльність Ювилята на полі культурного двигнення народу. Перед читальнею звалив комітет тріюмфальну браму з написом „Витай Ювиляте“ та гербом Кульчиць. Повівали жовто-блакитні прапори при звуках дутої орхестри зі Самбора. В той час, як бандерія і фіри поїхали по Ювилята, зібралися перед читальнею і здовж дороги громадяни села й округи, що повитали віджджаючого гучним „Слава“, а музика маршем. Перед брамою привитав розчуленого до сліз Ювилята голова комітету д-р Г. Кульчицький і з хвилею впровадження Ювилята до читальні почалася академія. Хор відспівав „Привіт“ опісля була декламація і знов хор. Тепер слідували привіти від товариств: читальні „Просвіти“, кооперативи, двох кас, кружка „Сільського Господаря“, „Сокола“ і кружка „Відродження“, від інтеліґенції, що вийшла зі села й від цілого громадянства села, а вкінці відчитано письменні привіти зпоза села, між іншим від д-ра Стахури з Чехословаччини. Знаменитим було слово д-ра Ілії Кульчицького про життя й заслуги о. Гординського, який відслонив опісля образ Ювилята, що лишиться раз на все в читальні. По кінцевім слові голови комітету хор відспівав „Многая літа“, а на закінчення всі національний гимн. Вечором у читальні відбулася забава, а Ювилят у родинному кружку докінчував у хаті ювилею. Другого дня на соборне Богослуження приїхало понад 20 священиків. Перед самою Службою Божою почали робити тріюмфальну браму біля церкви, бо довідалися, що має приїхати Преосв. еп. Коциловський. І він дійсно приїхав у супроводі бандерії та своєю появою піддержав святочний настрій. У церкві він відправив тиху Службу Божу та іменував о. Гординського крилошанином. Опісля серед гучних окликів у супроводі бандерії відїхав владика в сторону Дорожова. *Р. К.*

Листування Редакції.

Дописувачеві з Буська: У присланій Вами посмертній згадці є все, крім одної дрібнички: Ви забули подати імя і назвище помершого!

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

ЗОЛОТИЙ КОЛОС — календар на 1932 рік Львів 1931. Накладом Івана Тиктора. Адреса: Львів, вул. Боїмів ч. 4. Стор. 192, ф. 4.

LA SITUATIONS DES ENFANTS DES REFUGIES RUSSES ET ARMENIENS EN 1930 Union internationale de secours aux enfants. Женева 1931.

ЖУРНАЛИ.

„НОВА ХАТА“, журнал для плекання домашньої культури. Львів, вересень 1931. Рік VII. Ч. 9. Зміст: М. Підгірянка: По хвилі; С. Яблонська: Виправи до пісків Сагари; Н. Королева: Жанна д' Арк; К. Дашиничева: Чи вмієте поділити собі час?; О. П. Осінні квіти; Н. М.: Дітям до школи; Ілюстрації.

„СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР“. Рік XXII. Львів, дня 1. вересня 1931. Ч. 17.

КІНО, двотижневий журнал української кінематоґрафії. II. рік видання. Ч. 18.

УЧИТЕЛЬСЬКЕ СЛОВО, двотижневий орґан Взаїмної Помочі Ураїнського Вчительства. Р. XIX. 1—5. вересня 1931. Ч. 14—15.

КООПЕРАТИВНІ ВІСТІ, економічно-кооперативний двотижневик. Р. І. Ч. 12. Львів, 1. IX. 1931.

НАШ ПРИЯТЕЛЬ. Р. XI. Вересень 1931. Число 1.

УКРАЇНСЬКИЙ ІНЖЕНЕР, орґан союзу орґанізацій інженерів українців на еміґрації. Ч. 2. Подєбради 1931.

ВОГНІ, часопис для української молоди. Рік І. Серпень-вересень 1931. Ч. 5—6.

ЖИТТЯ і ЗНАННЯ, ілюстрований популярно-науковий журнал. Р. IV. 1. вересня 1931. Ч. 12. (48). Зміст: С. Перський: На стійці; М. Л.: Як Шамполіон молодший вичитав єгипетські гієроґліфи; З історії алюмінію; І. К.: На Личакові; М. Андрусяк: Перші вибори в Галичині; І. Мельник: Бобри; М. Базник: Загальний перебіг поради вибору звання; М. Черкавський: Квіти велитні на острові Суматрі, Г. Декер: Звідкілля береться гній у рані; Здійснені вішування; Виробництво пудру; Електрика у світовому промислі; Штучний дощ; Видавництво „Самоосвіта“; Книга знання — українська загальна енциклопедія.

КООПЕРАТИВНА РЕСПУБЛИКА, економічно-суспільний місячник. Р. IV. Ч. 9. Львів, вересень 1931. Зміст: Кооперація вказала вихід з кризи — чи світ піде цею дорогою? По виступі Сталіна. Соціяльно-економічні умови праці лісових робітників в Карпатах. Чи існує кооперація як одноціле поняття. З кооп. дискусійних вечорів „Супруга“. Справа централізації сільських кооператив. Піонір української економічної науки. Сергій Подолинський (1850—1891). Раціоналізація бюрової праці. Про те, що є у нас доброго, а про що ми не знаємо, або знати не хочемо. З життя кооперації. Господарська хроніка. Всячина. Нові книжки і видання.

„THE NEW CANADIAN“, an independent national review. Volume 2, № 21, August 1931, Winnipeg.

THE NEW DAWN, the official organ of the national union of distributive und allied workers. Vol. 11, № 18, August 29, 1931.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 16. IX. 1931 масло експортове пріма — зол., масло десерове пріма — зол. Літру молока 19—20 сот., літру сметани 0 зол. копу яєць 6·80—7·00 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Нечинний.

Театр Ріжнородностей:

Четвер, 17. вересня, година 8. веч. і в наступні дні „Королева передмістя“.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма „Міліон“ (реж. Рене Клейр).

КАСІНО: Звукова фільма“, „Сірий дім“ і додатки.

КОЛЬОСЕЙ: „Вулиця гріху“, „Лявіна“.

ЛЕВ: Звук. фільма „Міліон“ (реж. Рене Клейр).

МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма „Особиста секретарка“.

МІРАЖ: „Гарний Ґіґольо, бідний Ґіґольо“.

ОАЗА: Звукові фільми „Молоді вірли“ та „Виєтий з під права“.

ПАЛЯС: Звукова фільма „Рішаюча ніч“ (Генерал Платов).

ПАН: Звук. фільма „Анна Хрісті“

ПАСАЖ: „Під прапором кохання“, американська комедія та додатки.

ХИМЕРА: „Наша є ніч“.

СОНЦЕ: Звукова фільма „В степах Арізони“ та „Асфальт“.

СТИЛЕВЕ: „Звукова фільма „Трьох приятелів“, „Відвічні вороги“.

УПХА: „В погоні за міліонами“ (Люціяно Альбертіні) Безробітний Чарлі Чаплін.

Програма радіо.

Пятниця. 18. IX. 1931.

Кенігсберг. (217,1) 18·30 Пісні Шумана. 20·30 Концерт оперової орхестри. **Липськ.** (259,3) 19·30 Симфонічний концерт (Вагнер). 21·55 Collegium musicum. **Братислава** (278,8) 18·00 Угорська авдиція **Сотенс.** (403,8) 19·01 Органова музика. **Берлін.** (418) 22·30 Квартет Гавсмана (Гайдн, Моцарт, Бетовен). **Харків** (426) 15·00, 20·00 Концерт. **Рим** (441,2) 17.30 Концерт. **Прага** (486,2) 19·30 Тр. опери з національного театру. **Міляно** (500,8) 21·00 Популярний концерт. **Відень** (516,4) 17·30 „Гумор у любовній пісні“. 21·15 Форт. музика (на 4 руки). **Рига** (524,5) 18·30 „Скарби надонви“, опера Ферарія. **Мінхен** (532,9) 19·30 Гр. з опери. **Будапешт** (550.5) 17·20 Угорські мельодії на форт. 20·20 Слухowe і циганська музика **Ленінград** (1000) 20·00 Симфонічний концерт (Бетовен, Вагнер, Моцарт). **Калюндборг** (1153,8) 20·10 Данські пісні 21·50 Вебер на 4 руки (форт.). 22·30 Мандол. концерт. **Москва** (1481) 20·30 Відчит.

Субота, 19. IX. 1931.

Кенігсберг (217,1) 18·50 Концерт оперової орхестри. **Липськ** (259,3) 19·30 „Лябораторія життя“ К. Шульце. 20·00 Веселий вечір. **Братислава** (278,8) 12·30 Концерт радіоорхестри. **Сотенс** (403,8) 20·00 Збори Союзу Народів. 20·40 Муринські пісні. **Берлін** (419) 16·30 Легенький концерт. **Харків** (435,4) 15·00 Концерт. 20·00 Концерт. **Рим** (441,2) 21·00 „Льогенгрін“ — опера Вагнера. **Прага** (486,2) 15·30 Орхестра гармоній. **Міляно** (500,8) 19·15 Музична вязанка. **Відень** (516,4) 11·30 Концерт орхестри 13·10 Грамофонові плити. **Рига** (524,5) 17·00 Концерт **Мінхен** (532,9) 16·10 Музика органів. **Будапешт** (550,5) 12·05 Легкий концерт. 19·30 Трансмісія з королівської опери. **Ленінград** (1000) 14·10 Концерт для дітей. 15·00 Концерт. **Калюндборг** (1153,8) 14·30 Тр. з гостинниці Палас. **Москва** (1481) 10·00 Для робітників. 13·35 Літературна авдиція.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 18. IX. 1931.

Львів (380,7) 11·58 Астрон. час. 12·10, 15·10, 16·00, 19·35. Музика з грам. плит. 13·10, 15·10. Комунікати 16·30. „Кільки змислів має людина“, проф. Кардаш. 16·50 Літер. гутірка по франц. 17·10 Авдиція для хорих і концерт. 17·35 „Нутро землі і використання його тепла“, інж. Капцовський. 18·00 Тр. з Варшави. Легка музика. 19·00 Всячина. 19·20 Музична чвертьгодина. 19·40 Почт. технічна скринька 19·55—20·10 Комунікати з Варшави. 20·15 Тр. з Варшави. Симф. концерт (Монюшко, Шопен, Носковський). 20·00 „Зорі“, фейл. 22·15—22·25 Комунікати. 22·30—24·00 Легка і танкова музика.

Субота, 19. IX. 1931.

Львів (380,7) 11·58 Астрономічний час. 12·10 Концерт грамофонових плит. 13·10 Тр. з Варшави. 14·50 Тр. з Варшави: Господарський комунікат. 15·10 Музика з грамофонових плит. 15·45 Спортова скринька. 16·00 Програма для дітвори. 16·30 Концерт для молоді. 16·50 Тр. з Катовиць: Відчит інж. Нітча 17·15 Легко-атлетичні змагання 17·35 Тр з Варшави: Відчит 18·30 Господарський перегляд. 19·00 Всячина. 19·50 Комунікат метеорольоґічного інституту. 20·00 Пресовий радієвий дневник. 20·15 Тр. з Варшави: Легка музика. (Ріхтер, Кальман, Юновіч). 22·00 Тр. з Варшави: „На овиді“. 23·00 Легка танкова музика з „Шкотської каварні“.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Український Театр під адм. проводом І. Волощука.

ЛЮБАЧІВ:

17. IX. Ромео і Юлія.
18. IX. Банко, або Остання Ставка
19. IX. День і Ніч.
20. IX. Ой не ходи Грицю.

У підготовці: 1) Вовна царицї Мадаґаскару, 2) Мисль-Андреєва, 3) Дон Жуан і 4) Альрауне по повісти Еверса. — Склад театру: Пані: Віреньска, Істоміна, Іванчуківна, Кемпе-Маскота і другі. Панове: Кемпе, Опар, Радванський, Тимчук, Турченко, Шашаровський і др. Театр обїздить під адм. проводом відомого адміністратора бувшого театру ім. І. Тобілевича І. Волощука. Театр прийме молоду, пристійну, інтеліґентну панночку „сопран“ на ролі субреток і трьох музиків а саме: II. скрипка, чельо і джез. Оферти надсилати на адресу оголошений в часописях. 4·9

Повітовий Комітет збірки для студентів у Рогатині просить ласкаво Всеч. Духовенство Рогатинщини проголосити у своїх селах на день 21 вересня 1931 р. збірки на допомоговий фонд студентам Товариства Прихильників Освіти у Львові. — **Комітет.**

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

БІЖУТЕРІЮ, ЗОЛОТІ і СРІБНІ ВИРОБИ продає за готівку і на рати від десятків літ у цілім краю знана фірма **Іван Зельтенрайх**, Львів, пл. Марійська ч. 5. Купую бриляпти, золото, срібло, плачу найвищі ціни. 130

ФАБРИКА ЕЛЕКТРИЧНИХ ЛЯМП і металевих виробів „GALWANJA“, Жулинського 11 а. — Тел. 20-54. — Ціни фабричні. 30 32—?

АНГЛІЙСЬКОГО, лекції поодиноко і збірно уділяю. — Зголошення до Адм. „Діла“ під „Англійка“. 495 2—3

ДО ВСЕЧЕСНІШИХ ОТЦІВ ПАРОХІВ. Двох інвалідів У. Г. А., що занимаються продажю девоціоналій, звертаються отсим до Всч. Отців Парохів з проханням повідомляти їх про речинець св. місій, які відбуваються в їхніх парохіях та цим робом дати їм змогу чесним способом заробити собі й рідним на прожиток. Повідомлення просимо слати бодай на тиждень перед св. місією на адресу: Яків Л., Запитів, пп. Підліски Малі. 2—3

СТУДЕНТ ПРАВ, вправний інструктор, обійме від 1. жовтня ц. р. лекцію зі всіх кляс гімназійних на провінції або у Львові за малою винагородою — Зголошення до Адміністрації „Діла“ під „Мала винагорода“. 494 2—2

КАНДИДАТ АДВОКАТУРИ з відбутою 1-річною судовою практикою шукає місця в адвоката з днем 1. X. ц. р. — Ласкаві зголошення до Адміністрації „Діла“ під „Пильний“. 471 5—5

ПОШУКУЮ шиття по домах. — Зголошення до „Діла“ під „Праця“. 486 2—2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Специяліст недуг легенів, серця і жолудка

д-р Фелікс Ган

Львів, Листопада 30.

1206 Пересвітлення Рентґеном.

II. РІК ВИДАННЯ.

КІНО ч. 18. вже вийшло і можна його набути по всіх книгарнях, кіосках і бюрах дневників. **Ціна 55 сот.**

Замовляти: „КІНО“, Львів, вул. Бляхарська ч. 8. 1—3

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів Ринок 10.